

BOGUMIŁA WARZĄCHOWSKA¹

FORMY WSPÓŁPRACY BIBLIOTEKI TEOLOGICZNEJ W ŚRODOWISKU LOKALNYM

Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (BT) działa od pięciu lat i jest już postrzegana jako licząca się instytucja naukowa regionu. O jej znaczeniu świadczy zarówno starannie dobierany zasób zbiorów, jak i jego intensywne wykorzystanie przez szerokie rzesze użytkowników. Nie bez znaczenia dla ciągłego rozwoju Biblioteki jest wielopłaszczyznowa współpraca ze środowiskiem naukowym i kulturalnym najbliższego otoczenia. Z wieloma placówkami współpracuje regularnie, inne pojawiają się w polu jej zainteresowań okazjonalnie, często z perspektywą dalszej współpracy.

Wśród bibliotekarzy bibliotek szkół wyższych regionu górnośląskiego od lat prowadzone były próby zintegrowania środowiska. Choć pewne formy współpracy zawodowej oraz liczne kontakty osobiste zawsze miały miejsce, odczuwało się narastającą potrzebę wspólnych działań na wielu płaszczyznach². Powołanie do życia, Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych państwowych i niepaństwowych³ w ramach Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu Śląskiego w 2004 r., otworzyło również przed BT wiele możliwości. Od samego początku istnienia Sekcji pracownicy BT włączyli się aktywnie we wszystkie prace, spotkania, sesje,

¹ Uniwersytet Śląski w Katowicach - Biblioteka Teologiczna.

² Urban, Bogumiła (2006). O działalności Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych przy Zarządzie Okręgu SBP w Katowicach. *Bibliotekarz* z. 5, s. 21.

³ Nowa Sekcja została powołana uchwałą Zarządu Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach nr 1/2004 z dn. 15 czerwca 2004 r.

a zwłaszcza w działalność Rady Programowej. W obliczu wielości spraw bieżących i ustalania planów na przyszłość Rada Programowa spotyka się dwa razy w roku. Jedno z takich spotkań miało miejsce właśnie w BT, w marcu 2006 r. Była to okazja do zaprezentowania bogatego zasobu bibliotecznego oraz do zaznajomienia środowiska bibliotekarskiego ze specyfiką pracy i funkcjonowania największej ksiąźnicy specjalistycznej w Uniwersytecie Śląskim.

Sekcja organizuje konferencje, spotkania, dyskusje na aktualne, istotne tematy z punktu widzenia bieżących potrzeb pracowników i studentów. Cenne są spotkania z luminarzami polskiego bibliotekarstwa i bibliologii, zarówno z teoretykami, jak i praktykami zawodu. Za cele Sekcji uznano integrację środowiska bibliotekarskiego śląskiej aglomeracji oraz poszerzanie wiedzy naukowej i praktycznej. Punktem wyjścia była konstatacja faktu, że wszyscy świadczymy usługi dla podobnych grup użytkowników, a są nimi przede wszystkim pracownicy naukowo-dydaktyczni i studenci. Tym samym znacząca część problemów życia bibliotecznego jest wspólna. Spotkania odbywają się w ramach Forum Bibliotekarzy, otwartego dla całego środowiska. Poruszane problemy dotyczą m. in.: globalizacji informacji we współczesnym świecie, kierunków rozwoju informacji naukowej w XXI wieku, znaczenia informacji w społeczeństwie uczącym się, roli bibliotek hybrydowych, zmian wizerunku bibliotekarza itp. Oprócz spotkań w ramach forów, przy wsparciu Sekcji odbyły się też konferencje. Ich tematyka obejmowała m. in.: zarządzanie, marketing, działalność naukową, dydaktyczną i informacyjną. Ten rodzaj działalności naukowej bibliotekarzy powodował zainteresowanie współczesnymi problemami bibliotekarskimi i udział w obradach coraz szerszego kręgu bibliotekarzy różnych sieci, a także środowisk naukowych.

Duże zainteresowanie wzbudziła również konferencja „Biblioteka - Media – Edukacja” oraz „Rola bibliotek w tworzeniu społeczeństwa wiedzy”⁴, w której podkreślono rolę bibliotek naukowych w tworzeniu społeczeństwa wiedzy, integracji środowiska bibliote-

⁴ Kubów, Stefan [Dok. elektr.] (2005). Rola biblioteki naukowej w tworzeniu społeczeństwa wiedzy. VII Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych. Tryb dostępu: <http://ebib.oss.wroc.pl/2005/69/kubow.php> [odczyt: 07.07.2006].

karskiego oraz działania na polu nauki. Ponadto Sekcja Bibliotekarzy Szkół Wyższych zorganizowała wyjazdy szkoleniowo-wycieczkowe do innych bibliotek naukowych w Polsce i za granicą. Celem tych odwiedzin było zapoznanie się z działalnością i organizacją bibliotek naukowych, wzajemna współpraca, wymiana książek i czasopism. Powołanie Sekcji stało się z całą pewnością sposobem ożywienia intelektualnego bibliotekarzy, spowodowało umocnienie więzi koleżeńskich oraz pobudziło ambicje naukowe i zawodowe wielu jej członków.

Nieco inny charakter kontaktów ma współpraca bibliotekarzy BT w ramach istniejącego od 1999 r. Duszpasterstwa Bibliotekarzy. U źródeł powołania duszpasterstwa bibliotekarzy znajdowała się idea teologiczna. Wychodzono od nauki Kościoła, w której pracę zawodową pojmowano jako rzeczywistość do uświęcania i uświęcającą. Uznano również, że zaangażowanie religijne może i powinno służyć pracy bibliotekarskiej. Udział w duszpasterstwie umożliwia pogłębienie formacji intelektualnej bibliotekarzy i wspiera codzienne posługiwanie użytkownikowi, służąc mu pomocą⁵. W Archidiecezji Katowickiej duszpasterstwo zostało powołane jako jedno z pierwszych w Polsce na mocy dekretu arcybiskupa Damiana Zimonia⁶. BT w sposób oczywisty włączyła się w budowanie wspólnoty lokalnej. Jednym z głównych celów duszpasterstwa oprócz wymiany doświadczeń i współpracy zawodowej jest integracja środowiska bibliotekarskiego. Skupia ono pracowników ze wszystkich typów bibliotek, począwszy od parafialnych, szkolnych, pedagogicznych, publicznych, miejskich i gminnych, przez branżowe i specjalistyczne, aż po uczelniane wszystkich typów. W działalność duszpasterską włączają się również pracownicy naukowcy – teoretycy bibliotekarstwa i studenci studiów bibliotekoznawczych. Okazji do spotkań jest wiele, chociażby świętowanie Dnia Bibliotekarza, wspólne wykłady i odczyty, spotkania z ciekawymi ludźmi, spotkania oplatkowo-kolędowe, pielgrzymowanie do kościołów pod wezwaniem

⁵ Skomro, Marian (2004). Duszpasterstwo bibliotekarzy w Gdańsku – po co? *Bibliotekarz* nr 5, s. 21.

⁶ Dekret z dnia 2 sierpnia 1999 r. Arcybiskupa Damiana Zimonia o mianowaniu Księdza doktora Henryka Olszara Duszpasterzem Bibliotekarzy z dniem 10. sierpnia 1999 roku.

św. Wawrzyńca i udział w uroczystościach ku czci patrona bibliotekarzy oraz doroczna ogólnopolska pielgrzymka na Jasną Górę⁷. Na jednej z jasnogórskich pielgrzymek w 2002 r. słowo do bibliotekarzy skierował ówczesny kardynał Joseph Ratzinger. Pamiątką z tego spotkania jest również pozdrowienie Josepha Ratzingera dla całego katowickiego środowiska bibliotekarzy zamieszczone w kronice duszpasterstwa⁸. Spotkania jasnogórskie szczególnie zacieśniają więzi między bibliotekarzami. Tu, u stóp Czarnej Madonny wszyscy, czują się bezpiecznie. To poczucie opieki i bezpieczeństwa mają bibliotekarze archidiecezji katowickiej za przyczyną swojego duszpasterza – pracownika naukowego Wydziału Teologicznego ks. dra Henryka Olszara. To dzięki niemu śląscy bibliotekarze świętowali pięciolecie istnienia BT poprzedzone zwiedzaniem Biblioteki i nowego gmachu Wydziału.

Poza tymi zinstytucjonalizowanymi formami współdziałania bibliotekarzy BT szczególne znaczenie ma również współpraca z Instytutem Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, która przejawia się w:

- udziale pracowników BT w konferencjach, sympozjach i szkoleniach organizowanych bądź współorganizowanych przez IBiINUŚ,
- udziale studentów IBiIN w praktykach zawodowych śródsemestralnych i wakacyjnych w BT,
- kompletowaniu i wzajemnym uzupełnianiu zbiorów, dzięki wymianie dubletów książek i czasopism pomiędzy Biblioteką Bibliologiczną i BT.

Dobrej współpracy Biblioteki i Instytutu sprzyja nie tylko korzystna lokalizacja obydwu placówek. Istotne znaczenie ma fakt, że większość pracowników BT to absolwenci tegoż Instytutu. Po rozpoczęciu pracy w BT absolwenci studiów bibliotekoznawczych podejmują działania zmierzające do wszechstronnego kształtowania własnej osobowości, rozwijania i pogłębiania wiedzy oraz umiejętności praktycznych, a także podejmują prace badawcze. Ogromne

⁷ Warząchowska, Bogumiła (2003). Duszpasterstwo Bibliotekarzy. *FIDES – Biuletyn Bibliotek Kościelnych* nr 1-2, s. 201.

⁸ Kubik, Jola (2006). Pobożne i nie tylko. *Gość Niedzielny. Dodatek Katowicki* nr 11, s. VIII.

znaczenie ma życzliwość kadry naukowej Instytutu. Pracownicy IBiIN zachęcają do publikowania w czasopismach wydawanych przez własny ośrodek jak i pokrewne placówki. Dlatego też teksty bibliotekarzy BT można odnaleźć na łamach kwartalnika o charakterze naukowo-fachowym „Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej”, czy „Nowej Biblioteki” czasopisma naukowego wydawanego przez Koło Naukowe Bibliotekoznawców UŚ. Pracownicy BT, jak już wspomniano mają okazję uczestniczyć w konferencjach i szkoleniach inicjowanych przez IBiIN UŚ. Jednym z ciekawszych spotkań okazała się konferencja z okazji jubileuszu powstania Instytutu Bibliotekoznawstwa⁹. Poprzez udział w tego rodzaju obradach bibliotekarze BT stale uzupełniają i poszerzają własną wiedzę teoretyczną i praktyczną zdobytą podczas studiów.

Współczesnemu bibliotekarzowi stawia się obecnie wysokie wymagania. Ma on być nie tylko samodzielnym partnerem nauczyciela akademickiego i badacza, lecz także nauczycielem studenta, któremu winien pomóc przyswoić znajomość metod pracy naukowej i ułatwić wyrobienie zasad etycznych-moralnych¹⁰. Nastawienie takie nabiera szczególnego znaczenia właśnie na Wydziale Teologicznym wobec studentów miejscowych jak i tych z spoza Wydziału.

Jedną z ważniejszych ról BT jest nauczanie użytkowników korzystania z zasobów w niej gromadzonych i za jej pośrednictwem udostępnianych. To właśnie bibliotekarze, jako osoby, które na co dzień zajmują się wyszukiwaniem i pozyskiwaniem informacji z różnych źródeł, są ekspertami, którzy wydają się najbardziej kompetentnymi, by uczyć innych. Tym bardziej, że doskonale znają warsztat swojej pracy, możliwości i ograniczenia różnych narzędzi wyszukiwawczych. Biblioteka staje się więc instytucją edukującą w pełnym tego

⁹ 30 lat Bibliotekoznawstwa w Uniwersytecie Śląskim (2005). *Gazeta Uniwersytecka Dodatek specjalny* kwiecień 2005, s. 1-12.

¹⁰ Meinardi, Gabriela (1996). Rola współczesnego bibliotekarza w organizacji i unowocześnianiu tradycyjnego warsztatu pracy naukowej i dydaktycznej w bibliotece uczelnicznej. W: Suchojad, Henryk red. (1996). *Funkcje naukowo-badawcze i dydaktyczne biblioteki akademickiej. Materiały konferencji naukowej Kielce, 19-21 września 1996*. Kielce: Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Jana Kochanowskiego, s. 74.

słowa znaczeniu¹¹. Dlatego pojawianie się w BT studentów odbywających praktyki bibliotekarskie uwrażliwia szczególnie pracowników BT na aspekt edukacyjny. Praktyki zawodowe studentów IBiIN dają znakomitą okazję do zdobywania przez nich nowych umiejętności. Są formą aktywizującą i mobilizującą studentów do osiągnięcia coraz lepszych rezultatów uczenia się, łączą teorię z praktyką. Instytut przygotowując studentów do pracy zawodowej w bibliotekach wykorzystuje własne możliwości zarówno teoretycznego jak i praktycznego przekazywania wiedzy. Praktyki są więc równie istotnym etapem kształcenia absolwentów studiów bibliotekoznawczych, jak i sam program dydaktyczny realizowany w Instytucie. Ważny jest więc dobry program praktyki i właściwy opiekun kierujący młodego człowieka na odpowiednie stanowisko pracy. Programy praktyk opierają się głównie na programie ministerialnym. Propozycje szczegółowe powinny być przedstawione przez uczelnie w porozumieniu z biblioteką i dostosowane do potrzeb i oczekiwań studentów¹². Istotne jest również podejście bibliotekarzy do obecności studentów w bibliotece, traktowanie ich nie jak intruzów, zakłócających zwykły porządek dnia, ale jak partnerów podlegających tym samym prawom i obowiązkom, jakim podlegają etatowi pracownicy¹³.

Biblioteka Teologiczna realizuje dwie formy praktyk zawodowych:

- przywarsztatowe, nazywane również śródsemestralnymi, dla studentów bibliotekoznawstwa naszego Uniwersytetu, które odbywają się w trakcie roku akademickiego

¹¹ Kurkowska, Ewa Jadwiga (2004). Kształcenie ustawiczne – konsekwencją dla bibliotek. W: Głowacka, Ewa red. (2004). *Biblioteki wobec nowych zadań*. Toruń: Wydaw. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, s. 39.

¹² Mach, Stanisława (1992). Działalność dydaktyczna Biblioteki Głównej WSP w Rzeszowie. W: Sokół, Zofia (1992). *Rola i funkcje bibliotek wyższych szkół pedagogicznych w Polsce*. Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania, s. 165.

¹³ Chachlikowska, Aldona (1996). Zadania dydaktyczne współczesnej biblioteki akademickiej i możliwości ich realizacji na przykładzie Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu. W: Suchojad, Henryk red. (1996). *Funkcje naukowo-badawcze i dydaktyczne biblioteki akademickiej. Materiały konferencji naukowej Kielce, 19-21 września 1996*. Kielce: Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Jana Kochanowskiego, s. 195.

- praktyki wakacyjne – miesięczne dla studentów dziennych i dwutygodniowe dla studentów zaocznych Uniwersytetu Śląskiego, jak również z innych ośrodków akademickich.

W praktykach śródsesemestralnych uczestniczą studenci pierwszego i drugiego roku studiów. Trwają one dwa dni w semestrze letnim, w wymiarze 5 godzin. W czasie tych praktyk studenci poznają pracę na konkretnym stanowisku w bibliotece, doskonaląc tylko jedną czynność, wcześniej poznaną na zajęciach. Dzięki temu studenci uczestniczą w autentycznym, nie kreowanym życiu biblioteki.

Praktyki wakacyjne odbywają studenci I, II roku studiów w wymiarze jednego miesiąca, tj. 24 dni roboczych. Mają one przybliżyć studentom przyszłą pracę w bibliotece na wielu stanowiskach, o różnym stopniu trudności, z wykorzystaniem ich osobistych predyspozycji i chęci zaangażowania. Czas spędzony w bibliotece to okazja do zaobserwowania współczesnych problemów polskiego bibliotekarstwa. Dzięki ponad trzem miesiącom praktyk BT i inne biblioteki akademickie mogą odegrać bardzo istotną rolę w praktycznym przygotowaniu studentów bibliotekoznawstwa do przyszłej pracy zawodowej. Ponadto spełniając wymagania formalne, niezbędne przy realizacji praktyk, dodatkowo dysponują wieloma atutami:

- obsługując bezpośrednio środowisko studenckie, są niejako na miejscu, najbliżej tego środowiska,
- dysponują nowoczesnymi środkami technicznymi (bazy danych, programy komputerowe) i organizacyjnymi, które mogą zaoferować studentom-praktykantom,
- w sprawach dydaktyki dysponują odpowiednio przygotowaną kadrą, mają duże doświadczenie lub mogą bezpośrednio konsultować się z pracownikami instytutów,
- mogą równolegle realizować tematy teoretyczne z zajęć na uczelni,
- posiadają bogaty i różnorodny księgozbiór, pozwalający doskonalic katalogowanie, klasyfikowanie czy tematowanie różnorodnych pozycji¹⁴.

¹⁴ Ćwiertnia, Beata (1996). Dydaktyczne funkcje biblioteki akademickiej w realizacji zawodowych praktyk studentów Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W: Suchojad, Henryk red. (1996). *Funkcje*

Biblioteka Teologiczna, dysponująca wspomnianymi atutami, jako biblioteka szkoleniowa, stara się w sposób najbardziej zadawalający realizować postulaty zawodowych praktyk studentów bibliotekoznawstwa macierzystej uczelni.

Najpilniejszym i najważniejszym zadaniem Biblioteki Teologicznej jest organizowanie warsztatu pracy naukowej i dydaktycznej dostosowanego do potrzeb Wydziału. Przez organizację tego warsztatu rozumie się przede wszystkim gromadzenie i stałe uzupełnianie zasobu bibliotecznego dzięki odpowiedniemu doborowi literatury krajowej i zagranicznej z dziedzin reprezentowanych na Wydziale. Biblioteka współpracuje z Biblioteką Bibliologiczną. Porozumienie to daje okazję do uzupełniania braków w czasopismach, pozyskiwania sielsiaków, a przede wszystkim kompletowania literatury bibliologicznej, bibliotekoznawczej, dla stałego kształcenia i doskonalenia przywarsztatowego bibliotekarzy. Obok literatury bibliotekoznawczej otrzymywane są publikacje z zakresu nauk teologicznych, a zwłaszcza prace dotyczące historii Kościoła na Śląsku. Jednak, nabywanie jednak pełnego i możliwie kompletnego piśmiennictwa z interesujących nas dziedzin przerasta możliwości finansowe BT. Wzmózona produkcja wydawnicza, różnorodność publikacji ukazujących się w Polsce, a zwłaszcza na świecie, zmuszają Bibliotekę do prowadzenia przemyślanej i racjonalnej polityki gromadzenia zbiorów zarówno drogą koordynacji w obrębie środowiska lokalnego, jak i ogólnopolskiej współpracy i wymiany. Współpraca z typowymi wydawnictwami lokalnymi oraz instytucjami wydającymi sporadycznie, przyjmuje różne formy, od bieżącego zakupu poprzez promocyjne tytuły aż po otrzymywanie gratisowych egzemplarzy.

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego co roku organizuje kiermasz oferując na nim własne publikacje. Imprezę tę poprzedza rozesłanie do wszystkich wydziałów Uniwersytetu Śląskiego wykazów ofert książkowych. Są trzy możliwości pozyskania książek: egzemplarze gratisowe tytułów wydanych przed pięciu laty, specjalna oferta książek za „złotówkę” oraz publikacje które można nabyć z 50% bonifikatą. Dzięki tak dużej różnorodności tytułowej i korzystnej

ofercie cenowej BT może uzupełnić swoje zbiory o brakujące publikacje, bądź pozyskać najciekawsze tytuły do wymiany bibliotecznej.

Współpraca z Wydawnictwem św. Jacka ma nieco inny charakter, chociażby przez fakt, że większość publikacji pracowników Wydziału Teologicznego właśnie w tym Wydawnictwie się ukazuje. Dzięki staraniom władz Wydziału i zapobiegliwości pracowników Biblioteki otrzymywane są z tego Wydawnictwa w postaci tzw. gratisów wszystkie ukazujące się na bieżąco tytuły. Niemalże znaczenie dla BT mają również Kiermasze Wydawców Katolickich organizowane przez Wydawnictwo św. Jacka na Wydziale Teologicznym. Ostatnie targi odbywały się 3 – 4 czerwca 2006 r. Było to już drugie spotkanie. W ciągu dwóch dni zaprezentowano książki i czasopisma wydawane nakładem oficyn katolickich. Położono nacisk na eksponowanie nowości oraz zachęcano do korzystania z najnowszych katalogów. Dużym udogodnieniem dla BT, podczas trwającego kiermaszu była możliwość bieżącej konsultacji niektórych tytułów z pracownikami naukowymi Wydziału. Dzięki takiej współpracy Biblioteka mogła zaopatrzyć się w nowości literatury teologicznej, uzupełnić brakujące pozycje oraz zamówić te tytuły, które ukażą się w przyszłości¹⁵.

Dobłą okazją do pozyskiwania najnowszej literatury jest udział pracowników Biblioteki w konferencjach, sympozjach i sesjach. Imprezom tym towarzyszą często promocje opublikowanych materiałów konferencyjnych oraz innych wydawnictw tematycznie związanych z programem spotkania.

Instytut Górnośląski, Muzeum Historii Katowic oraz Urząd Miasta Katowice od 2001 r. organizują spotkania z cyklu naukowych konferencji poświęconych dziejom miasta i jego okolicy¹⁶. Każda

¹⁵ Warząchowska, Bogumiła (2004). Wystawy, kiermasze, targi – książki do nas czy my do książek. *FIDES – Biuletyn Bibliotek Kościelnych* nr 1-2, s. 91.

¹⁶ Olszowy, Ewa (2005). „Wielokulturowość Katowic”. IV Katowicka Konferencja Naukowa. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka* nr 1, s. 113 ;
Dotychczas ukazały się:

Barciak, Antoni red. nauk. (2002). *Katowice w 136 rocznicę uzyskania praw miejskich*. Katowice: Societas Scientiis Favendis Silesiae Superioris – Instytut Górnośląski, 343 s., [2] s. tab. kolor. : fot., mapy, rys.;

Barciak, Antoni red. nauk. (2003). *Wkład kościołów i zakonu franciszkanów w kulturę Katowic. Katowice w 137 rocznicę uzyskania praw miejskich*. Katowice: Socie-

z wymienionych instytucji prezentowała swój dorobek wydawniczy zachęcając uczestników konferencji do zaopatrzenia się w najnowsze publikacje. Są to najczęściej pozycje interdyscyplinarne, w większości silesiaca niezbędne w zbiorach BT.

Sympozja o charakterze regionalnym organizuje z kolei od 1994 r. Wszechnica Górnośląskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk im. W. Roździeńskiego w Katowicach. Jako pokłosie sympozjów ukazało się cyklicznie dwadzieścia tytułów książek. Całość serii dotyczy życia, działalności i twórczości wybitnych osobistości ziemi śląskiej często związanych z pracą dla lokalnego, a nawet ogólnopolskiego Kościoła.¹⁷ Pozyskanie tych materiałów wypełniło poważną lukę w badaniach naukowych macierzystego Wydziału.

tas Scientiis Favendis Silesiae Superioris – Instytut Górnośląski, 384 s., [2] s. tabl. : fot., pl., rys., faks., wykr.;

Barciak, Antoni red. nauk. (2004). *Przemiany struktur społeczno-zawodowych ludności w dziejach Katowic. Katowice w 138 rocznicę uzyskania praw miejskich*. Katowice: Societas Scientiis Favendis Silesiae Superioris – Instytut Górnośląski, 318 s. : il.;

Barciak, Antoni red. nauk. (2005). *Wielokulturowość Katowic. Katowice w 139 rocznicę uzyskania praw miejskich*. Katowice: Societas Scientiis Favendis Silesiae Superioris – Instytut Górnośląski, 352 s. : fot., mapy.

¹⁷ W ramach tej serii dotychczas ukazały się:

Książ. dr Emil Szramek – działalność i dzieło. Materiały posesyjne (1994). [Materiały do dr. przygot. Jan Malicki, Józef Śliwiok]. Katowice: Wszechnica Górnośląskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk im. W. Roździeńskiego w Katowicach [dalej: WGTPN], 74 s.;

Ekologiczne problemy Górnego Śląska. Materiały posesyjne (1995). [Materiały do dr. przygot. Rudolf Brom, Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN 1995, 106 s.;

Książ. Prof. dr Konstanty Michalski – życie i działalność. Materiały posesyjne (1996). [Materiały do dr. przygot. Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 94 s.;

Profesor dr Ryszard Gansiniec – z życia i twórczości. Materiały posesyjne (1997). Katowice: WGTPN, 91 s.;

Książ. Kardynał. dr August Hlond – Prymas Polski – działalność i dzieła. Materiały posesyjne (1998). [Materiały do dr. przygot. Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 118 s.;

Profesor zw. dr hab. Józef Pieter – działalność i dzieła. Materiały posesyjne (1999). Katowice: WGTPN, 123 s.;

Profesor. zw. dr hab. Rudolf Ranoszek – z życia i twórczości. Materiały posesyjne (2000). [Materiały do dr. przygot. Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 62 s.;

Laureaci Nagrody Nobla urodzeni na Śląsku. Materiały posesyjne (2000). [Materiały do dr. przygot. Piotr Greiner, Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 103 s.;

Dużym uznaniem środowiska śląskiego cieszą się ponadto organizowane od wielu lat tzw. Sympozja piekarskie. Prelegentami tych sesji są osoby z całej Polski i spoza jej granic Początkowo tj. od 1992 roku odbywały się tylko pod patronatem Prezydenta miasta Piekary Śląskie¹⁸, jednak od 2001 r. tworzone są wspólnie z Wydziałem Teo-

Ksiądz Kardynał August Hlond – działalność duszpasterska i społeczna w 75 lecie powstania diecezji katowickiej. Materiały posesyjne (2000). [Materiały do dr. przygot. Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 81 s.;

Śląsk w okresie posługi Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Materiały posesyjne (2001). [Materiały do dr. przygot. Rudolf Brom, Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 90 s.;

Wilhelm Szewczyk – pisarz publicysta niemcoznawca. Materiały posesyjne (2002). [Materiały do dr. przygot. Rudolf Brom, Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 98 s.;

Ksiądz Biskup Stanisław Adamski – działalność duszpasterska i społeczna w diecezji katowickiej. Materiały posesyjne (2002). [Materiały do dr. przygot. Rudolf Brom, Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 124 s.;

Kowalska Alina. Z badań nad dziejami języka polskiego na Górnym Śląsku. Materiały posesyjne (2002). [Materiały do dr. przygot. Rudolf Brom, Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 272 s.;

Ksiądz dr Franciszek Blachnicki – wychowawca młodzieży polskiej. Materiały posesyjne (2003). [Materiały do dr. przygot. Rudolf Brom, Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 104 s.;

Błogosławiony ks. Emil Szramek a współczesność. Materiały posesyjne (2004). [Materiały do dr. przygot. Rudolf Brom, Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 71 s.;

Profesor dr hab. Józef Kokot – twórca nowoczesnego Instytutu Śląskiego w Opolu. Życie i twórczość. Materiały posesyjne (2004). [Materiały do dr. przygot. Rudolf Brom, Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 175 s.

Dr Andrzej Mielecki, lekarz, humanista, działacz społeczny. Materiały posesyjne (2004). [Materiały do dr. przygot. Rudolf Brom, Jan Malicki, Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 121 s.;

Ksiądz Kardynał Bolesław Kominek. Twórca chrześcijańskich struktur życia społecznego, w 80-lecie powstania diecezji katowickiej. Materiały posesyjne (2005). [Materiały do dr. przygot. Rudolf Brom, Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, 95 s.;

Karol Stryja : życie i twórczość. (2005). [Materiały do dr. przygot. Rudolf Brom, Jan Malicki, Józef Śliwiok] ; Wszechnica Górnośląskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk im. W. Roździeńskiego w Katowicach. Katowice: WGTPN, 48 s. : il.;

Kościół Mariacki w Katowicach. Fakty i ludzie. Materiały posesyjne (2006). Cz. 1. [Materiały do dr. przygot. Rudolf Brom, Andrzej Suchoń, Józef Śliwiok]. Katowice: WGTPN, s. 80.

¹⁸ Sympozja Naukowe w Piekarach Śląskich. – wykaz publikacji:

Świątkiewicz, Wojciech; Wycisło, Janusz ks. red. nauk. (1992). *Ksiądz Jan Alojzy Ficek i Piekary Śląskie w XIX wieku. Działalność religijno-społeczna ks. Jana A. Ficka i rola Piekar jako centrum katolicyzmu społecznego na Górnym Śląsku w XIX wieku.* Katowice: Instytut Górnośląski, 192 s.

logicznym Uniwersytetu Śląskiego¹⁹. Dotychczas odbyło się kilkanaście sesji. Tematyka tych spotkań oscyluje wokół najbardziej aktualnych problemów regionu śląskiego, terytorialnie dotyczy spraw ogólnopolskich, aż po zagadnienia Unii Europejskiej. Cały dorobek sesji piekarskich w postaci piętnastu tomów wzbogacił księgozbiór BT.

Od kilku lat nie sposób nie zauważyć, że najlepszą formą docierania do czytelnika jest promowanie książek przez samych autorów. Udział w takich promocjach pracowników BT owocuje kolejnymi publikacjami powiększającymi zasób biblioteczny. Autorzy chętnie

Świątkiewicz, Wojciech; Wycisło, Janusz ks. red. nauk. (1994). *Metropolia katowicka – górnośląska. Dziedzictwo historii. Wyzwania wobec przyszłości*. Katowice: Instytut Górnośląski, 140 s.

Świątkiewicz, Wojciech; Wycisło, Janusz ks. red. nauk. (1994). *W trosce o rodzinę*. Katowice: Instytut Górnośląski, 216 s.

Świątkiewicz, Wojciech; Wycisło, Janusz ks. red. nauk. (1995). *Kościół śląski wspólnotą misyjną*. Katowice: Instytut Górnośląski, 323 s.

Świątkiewicz, Wojciech; Wycisło, Janusz ks. red. nauk. (1996). *Pojednanie i sprawiedliwość społeczna*. Katowice: Instytut Górnośląski, 185 s.

Świątkiewicz, Wojciech; Wycisło, Janusz ks. red. nauk. (1997). *Trwale wartości w zmieniającym się społeczeństwie (W nauczaniu społecznym Jana Pawła II)*. Katowice: Instytut Górnośląski, 176 s.

Świątkiewicz, Wojciech; Wycisło, Janusz ks. red. nauk. (1998). *Religijne inspiracje kultury na Górnym Śląsku*. Katowice: Instytut Górnośląski, 235 s.

Świątkiewicz, Wojciech; Wycisło, Janusz ks. red. nauk. (1999). *Władza jako służba społeczeństwu*. Katowice: Instytut Górnośląski, 207 s.

Świątkiewicz, Wojciech; Wycisło, Janusz ks. red. nauk. (2001). *Kultura i religia u progu III Tysiąclecia*. Katowice: Instytut Górnośląski, 265 s.

¹⁹ Wykaz publikacji:

Górecki, Jan; Olszar, Henryk red. nauk. (2002). *Górny Śląsk na przełomie wieków : nadzieje i niepokoje : świadkowie wiary*. Katowice: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego i Instytut Górnośląski w Katowicach, 237 s.;

Bartoszek, Antoni red. nauk. (2003). *Modlitwa, praca, służba chorym : w 20 lat po pobytcie Ojca Świętego Jana Pawła II Katowicach*. Tarnów [etc.]: „Biblos”, 317 s.

Szewczyk, Leszek; Łuczak, Marek red. nauk. (2004). *Dwa płuca - jedno serce : wartości duchowe w zjednoczonej Europie*. Tarnów: „Biblos”, 215 s. : tab., wykr.

Kozyra, Józef ks.; Łuczak, Marek ks. red. nauk. (2005). *Rocznice, które... wspominają uobecniają i zapowiadają : zagadnienia teologiczne, socjologiczne i historyczne*. Katowice; Piekary Śląskie: Księgarnia Św. Jacka, 223 s.;

Łuczak, Marek ks.; Wuwer, Arkadiusz red. nauk. (2006). *Caritas w globalnej wiosce*. Katowice; Piekary Śląskie: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego, 133 s.

przekazują do zbiorów aktualne tytuły, wielokrotnie zasilają nasz księgozbiór o wcześniejsze, brakujące pozycje.

Wymienione formy współpracy BT z placówkami naukowymi, kulturalnymi i kościelnymi regionu, to te, które w znaczący sposób odcisnęły piętno na codziennej pracy Biblioteki. Pomysłów na nowe formy współpracy z każdym rokiem przybywa, wymaga to jednak dużego zaangażowania pracowników, często wykraczającego poza zakresy czynności i ustawowe godziny pracy. Czy wystarczy zapału i chęci, by rozwijać tego rodzaju działalność - czas pokaże. Dobrze, że młody zespół biblioteczny chętnie i aktywnie uczestniczy w życiu lokalnego środowiska bibliotekarskiego wydawniczego i naukowego.